

GRATIS DIGITAAL MAANDBLAD VAN HET LLOYD-ATELIER TE NETERSEL

LLOYD-MAIL

TWEEDE JAARGANG, NUMMER: 11 - NOVEMBER 2020

In dit nummer onder andere: .....

- * Voorwoord: 'Kleine musea op omvallen!'
- * Twee belangrijke boeken over de Lloyd naderen hun tewaterlating.
- * Eigenaar gebouw Lloydkade geïnteresseerd in Lloyd-erfgoed.
- * Het schip van de maand: het campagne barkschip 'FOP SMIT'.
- * Gerard Cox ook weer in het Comité van Aanbeveling.
- * Brief namens Koning Willem Alexander.
- * Korte berichten.
- * In Memoriam.

NEDERLANDSCH INDIE
SPECIALE RETOURENBILJETTEN

100
DAGEN

1/2 MAAL DE PRIJS VAN EEN ENKELE REIS
ROTTERDAMSCH LLOYD

INLICHTINGEN BIJ DE HOOFD-AGENTEN **RUYS & CO** ROTTERDAM 'S-GRAVENHAGE AMSTERDAM

BIJ DE PLAATSELIJKE AGENTEN EN BIJ DE REISBUREAUX

Advertentie uit 1939

Deze gratis, digitale LLOYD-MAIL is bestemd voor relaties van het Lloyd-Atelier te Netersel. Inschrijven en uitschrijven s.v.p. via e-mailadres: Lloydexpo19@gmail.com

COLOFON

'LLOYD - MAIL'
Eindredactie: Ed van Lierde
Tekstcorrectie:
Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:
Ed van Lierde - Netersel
Telefoon: 0497 - 840999
E-mail: Lloydexpo19@gmail.com

KATA PENGANTAR

Kleine musea op omvallen

Corona legt een bom onder het voortbestaan van kleine musea. Klik in Zuidoost-Brabant zijn de financiële problemen groot

Het Koninklijke Rotterdamsche Lloyd Museum, vanaf 1 januari 2019 geleid door een nieuw bestuur onder de naam: 'Koninklijke Rotterdamse Lloyd Erfgoed-centrum', had geen Covid-19 nodig om vrijwel direct om te vallen. De reddingsbrigade gevormd door onze museum-achterban, inclusief ondergetekende, hebben gelukkig precies op tijd de stormvloedkering kunnen optrekken. De Modjokerto-petitie deed wat dat betreft haar helende werk. Hoewel dit aanvankelijk helemaal niet de opzet was, is het KRL-Museum begin dit jaar als het ware 'gesublimeerd' in het Lloyd-Atelier en rolt de 'zaak' verder alsof er niets aan de hand was! Dat kleine musea dreigen om te vallen heeft nogal eens te maken met de goed bedoelde, maar soms amateuristische aanpak. Ook een klein museum moet als een bedrijfje worden gerund met graag wat 'vlees op de botten!' Doet men dat niet dan kan de afhankelijkheid, die zeker in deze Coronatijd wordt blootgelegd, inderdaad leiden tot omvallen. Het is ook om die reden dat de onafhankelijkheid waarnaar bij het KRL-Museum werd gestreefd, in het Lloyd-Atelier nog drastischer is doorgevoerd. In de nieuwe situatie van het Lloyd-Atelier is die 'zelf je broek op houd' methode nog duidelijker geworden en dat terwijl er geen aanmonsterbijdragen meer worden gevraagd en het betaalde kwartaal-blad LLOYD-KOMPAS werd omgezet in het gratis maandblad LLOYD-MAIL. Gratis ook zijn de Lloyd-video-links en onder het motto: 'voor wat, hoort wat!' is het Lloyd-Atelier nu alweer een jaar bezig en als je hard voor je doelstellingen werkt, word je altijd beloond! Dank dus gewaardeerde achterban voor uw financiële steun, toen in de KRL-Museum-periode en nu, bijna geruisloos, overgegaan in het 'nu' van het Lloyd-Atelier!

Ed van Lierde

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

Momenteel bestaat het Comité van Aanbeveling van het Lloyd-Atelier uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

1. Mr. Hein van Ameijden

Algemeen directeur Damen-Schelde Naval Shipbuilding te Vlissingen.

2. Gerard Cox

Acteur, zanger, scenarioschrijver, cabaretier, columnist te Rotterdam.

3. Wieteke van Dort

Actrice, zangeres, cabaretière te Den Haag.

In het vorige nummer schreef ik over mijn idee om de onverstandige reis van Koning Willem Alexander om te buigen in een 'beschermheerschap' over de nagedachtenis van de Slammat-oorlogsramp. Onder het motto 'niet geschoten is altijd mis!' en het motief dat zijn Grieks huis (zie Koninklijk wapen) op een afstand van slechts 25 zeemijl van het Slammat-wrak ligt, heb ik toch voor die heel kleine kans gekozen. Het was wel vervelend, maar geen grote verrassing, dat onlangs een Koninklijke afwijzing in de brievenbus gleed. Toch heb ik nog gekozen voor een antwoord op die afwijzing waarin ik de persoonlijk adviseur van de Koning in overweging geef Zijne Majesteit te wijzen op de meegestuurde Slammat-documentaire over de grootste oorlogsramp in de geschiedenis van de Nederlandse Koopvaardij, waarvan de inhoud in Nederland helaas als 'vergeten' moet worden beschouwd. Het zou zo mooi zijn als jongere generaties, dus ook onze Prinsessen, door Zijne Majesteit op de hoogte zouden worden gebracht van deze ramp. "De vele nabestaanden zouden zo'n grote geste als een geweldige steun ervaren!", aldus mijn afsluitende zin in die brief ..... ik houd u op de hoogte!

DIENT VAN HET KONINKLIJK HUIS

De Heer E.H.C.M. van Lierde
Fons van der Heijdenstraat 55
5534 AT NETERSEL

NO.
20/jkg

DOORRIESNUMMER
070-5172270

'S-GRAVENHAGE
3 november 2020
LOCATE
Paleis Noordeinde

Zeer geachte Heer Van Lierde,

Graag zeg ik U dank voor Uw brief gedateerd 17 oktober 2020 aan Zijne Majesteit de Koning waarin U schrijft over de oorlogsramp die op 27 april 1941 in de Egeïsche Zee plaatsvond en de herdenkingen die bij het daarvoor onthulde Slammat-monument hebben plaatsgevonden.

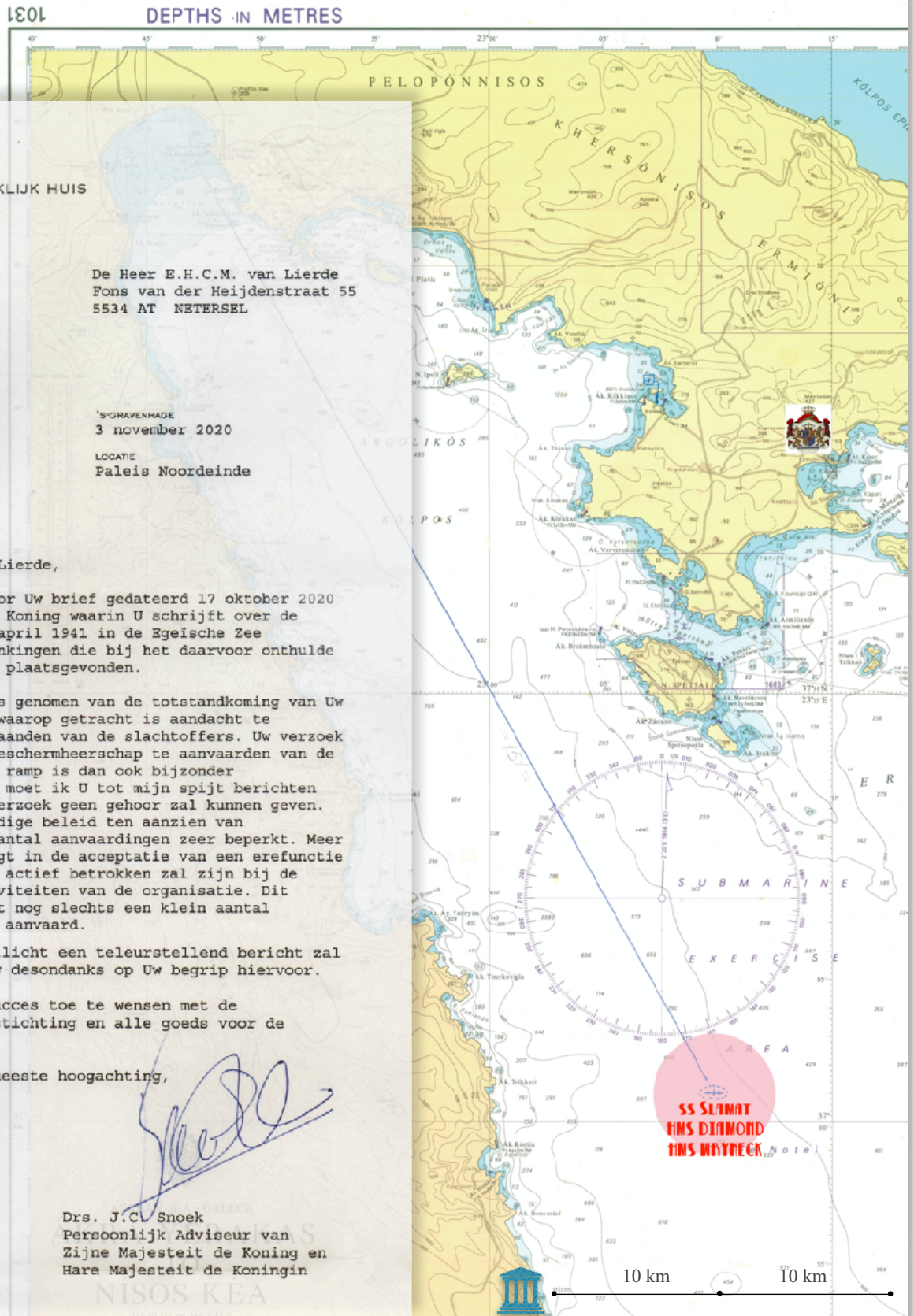
Met interesse is kennis genomen van de totstandkoming van Uw stichting en de wijze waarop getracht is aandacht te besteden aan de nabestaanden van de slachtoffers. Uw verzoek aan de Koning om het Beschermheerschap te aanvaarden van de nagedachtenis aan deze ramp is dan ook bijzonder gewaardeerd. Niettemin moet ik U tot mijn spijt berichten dat de Koning aan Uw verzoek geen gehoor zal kunnen geven. Als gevolg van het huidige beleid ten aanzien van (ere)functies is het aantal aanvaardingen zeer beperkt. Meer dan in het verleden ligt in de acceptatie van een erefunctie besloten dat de Koning actief betrokken zal zijn bij de doelstellingen en activiteiten van de organisatie. Dit brengt met zich mee dat nog slechts een klein aantal erefuncties kan worden aanvaard.

Ik begrijp dat dit wellicht een teleurstellend bericht zal zijn, maar ik vertrouw desondanks op Uw begrip hiervoor.

Rest mij nog U alle succes toe te wensen met de werkzaamheden bij Uw stichting en alle goeds voor de toekomst.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,

Drs. J.C. Snoek
Persoonlijk Adviseur van
Zijne Majesteit de Koning en
Hare Majesteit de Koningin

Altijd als de 'R' in de maand is, overlijden er meer mensen dan gewoonlijk en daarbij worden onze oud Lloyd-gedienden helaas niet gespaard. Ondanks dat de gemiddelde overlijdingsleeftijd van hen hoog is, doet het telkens weer pijn als ik op onze website het 'In Memoriam' weer moet aanvullen. Zeker nu, in coronatijd, is het slechts een enkele keer mogelijk gebleken dat wij (ik) bij een crematie/begrafenis aanwezig konden zijn. Wat ons rest is aandacht geven op onze website en omdat 'In Memoriam' op de website mogelijk door velen niet wordt gelezen, heb ik besloten om daar ook voortaan in onze LLOYD-MAIL aandacht aan te besteden. Aangezien wij van de nabestaanden afhankelijk zijn of wij van een overlijden op de hoogte worden gesteld, kan de aandacht die wij eraan besteden nooit 100% de lading dekken. We hebben namelijk ook vastgesteld dat overlijdensberichten nogal eens naar Oudehorne worden gestuurd en we moeten er dus helaas van uitgaan dat niet alle berichten ons bereiken. Ook vanuit deze LLOYD-MAIL wensen wij familie, vrienden, oud-collega's van de overledenen, veel sterkte met het verwerken van deze definitieve verliezen!

KEES GROENVELD

Overleden: 26 oktober 2020, op 89-jarige leeftijd.

Kees is oud Lloyd-Werktuigkundige.

TUPS LUIDINGA-ZIKKEN

Overleden: 21 oktober 2020, op 84-jarige leeftijd.

Tups is echtgenote van Frans Luidinga en dus Slammat-schoondochter van Tjalling Luidinga, Slammat-Kapitein, overleden tijdens de oorlogsramp d.d. 27 april 1941.

LOU VELTMAN

Overleden: 5 oktober 2020, op 84-jarige leeftijd.

Lou is oud Lloyd-Kantoormedewerker.

AGAATH SCHRAVEN

Overleden: 26 juli, op 89-jarige leeftijd.

Agaath is Slammat-dochter van Cornelis J.M. Schraven, Slammat-Kwartiermeester, overleden tijdens de oorlogsramp d.d. 27 april 1941.

KEES SPIERDIJK

Overleden: 20 juni 2020, op 93-jarige leeftijd.

Kees is oud Lloyd-Kapitein.

GERARD RIJNEVELD

Overleden: 16 juni 2020, op 75-jarige leeftijd.

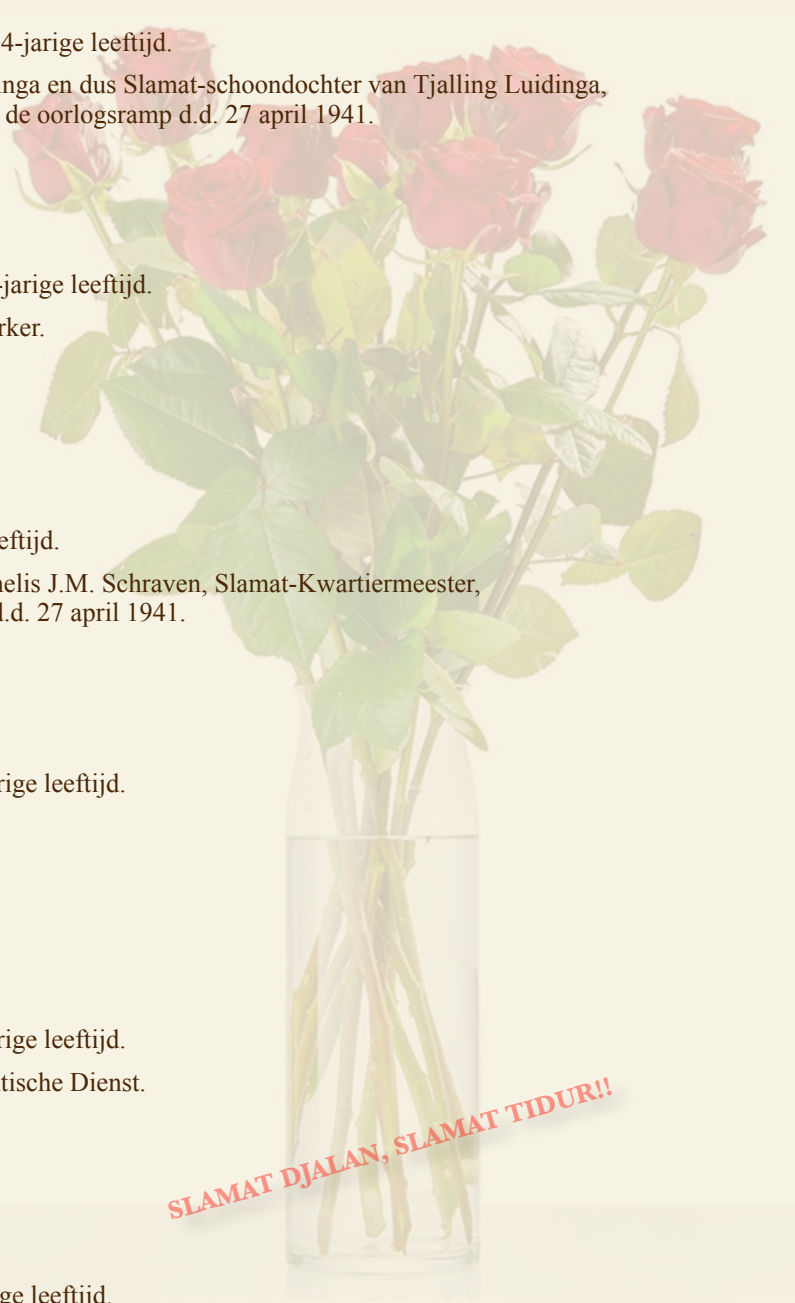
Gerard is oud Lloyd-Schrijver Nautische Dienst.

JAN PLUGGE

Overleden: 2 juni 2020, op 89-jarige leeftijd.

Jan is oud Lloyd-Werktuigkundige.

SLAMAT DJALAN, SLAMAT TIDUR!!

Het Campagne-barkschip **FOP SMIT** is het dertiende door zeilvaarder/oprichter aangeschafte zeilschip. In september 1850 werd haar kiel bij Scheepswerf 'Fop Smit' te Slikkerveer gelegd en werd zij, na een bouwtijd van 15 maanden, in december 1851 tewatergelaten. Op 4 oktober 1851 zeilde het barkschip voor haar eerste proefvaart de Noorzee op en kwam vijf maanden later in dienst van Willem Ruys. De 'driemaster' met naamsein: **NRQF** werd ingezet op de vaart op Nederlands Indië en Australië. In 1871 werd ze verkocht aan een Amsterdamse rederij.

Links op dit 'Spinnetje' (aquarel van Jacob Spin gemaakt in 1867) zeilt de "FOP SMIT" in volle glorie en rechts daarvan ziet u het barkschip 'WHAMPOA' (eveneens van oprichter Willem Ruys J. D.zn.) wegvaren.

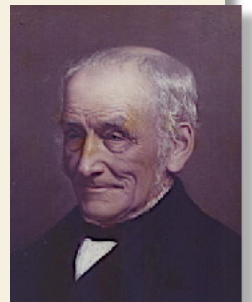
Kenmerken

Masten: Drie masten, de twee voorste masten dwarsgetuigd, de achterste mast schoenergetuigd. Lengte: 39,2 m, breedte: 9,1 m, diepgang: 5,2 m. Gewicht: 548 ton. Last: 549 Met een 'last' werd een draagvermogen van ongeveer 2.000 kg verstaan, dus De **FOP SMIT** had een draagvermogen van 1 miljoen 98.000 kg. Accomodatie: voor passagiers en uiteraard voor de bemanning. Het getal 553 (op de rode vlag) is het vlagnummer van kapitein Gerlof Jans Metz-1866.

Bijzonderheden

Het is u ongetwijfeld opgevallen dat dit prachtige zeilschip en de werf waarop ze werd gebouwd dezelfde naam hadden, dat is alles behalve toeval, want die naamgeving gaf aan dat Willem Ruys een speciale relatie had met Fop Smit de oprichter van de beroemde scheepswerf te Kinderdijk. Enerzijds was er in de loop der jaren een hechte vriendschap tussen beide heren opgebloeid anderzijds, investeerde Fop Smit meestal zelf ook in de schepen die Willem Ruys bij hem liet bouwen. Dit onderstreepte ontgezeglijk het vertrouwen van Fop Smit in Willem Ruys J.D.zn. en het koopmanschap van onze oprichter. In die dagen was het ook geen uitzondering dat de rederij zelf goederen inkocht om die vervolgens in verre landen aan de man te brengen. Verder was de reder afhankelijk van de Nederlandse Handel-Maatschappij (NHM-1824) die, als import- en exportbedrijf in de eerste

tientallen jaren van haar bestaand handelsrelaties moest markten moest aanboren en de beschikbare lading over de zou men de NHM als opvolger van de Vereenigde Oostindische geval was de oprichting van de NHM een poging om de, onder nieuw leven in te blazen. Hoe het ook zij; door het vervoer en de Indië, vervoerde de zeilschepen van Willem Ruys als vanouds: specerijen, tabak en andere tropische waren.

uitbouwen en nieuwe Nederlandse reders verdeelde. In feite Compagnie (VOC) kunnen zien. In ieder Napoleon in verval geraakte VOC, weer handel vanuit voornamelijk Nederlands koffie, rubber, rietsuiker, palmolie, indigo,

Het komt niet dikwijls voor dat twee boeken, waarin de Rotterdamsche Lloyd een hoofdrol speelt, tegelijk verschijnen. Twee boeken die in zekere zin worden opgedragen aan Frans Luidinga die door velen van ons wordt gemist!

Boek-1

Allereerst een boek van de onvermoeibare en ons welbekende 'huis'-schrijver Nico Guns, een man die ook op andere wijze veel voor de Rotterdamsche Lloyd heeft betekend, ik memoreer zijn ceremoniemeesterschappen bij herdenkingen en andere Lloyd-evenementen. Hij heeft zijn boek opgedragen aan wijlen Frans Luidinga, zijn en mijn vriend en mede-auteur van veel 'omvangrijke' Lloyd-boeken. Beide heren hebben ervoor gezorgd dat de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd een van de meest, zoniet de meest, beschreven scheepvaartmaatschappij van Nederland is. In de vorm van een Modjokerto- en Slammat-bijlage heb ik aan dit boek mogen bijdragen.

Boek-2

Het tweede boek is vanwege zijn precieze inhoud, uitermate belangrijk. Het betreft namelijk een boek geschreven door een Britse auteur, waarbij hij tegen bepaalde landgenoten in, zijn visie geeft op de oorzaak van de grootste ramp in de Nederlandse Koopvaardijgeschiedenis. Bij onze 'Grote Slammat-herdenking' in 2011 is het idee bij auteur Brian Crabb geboren, hierover een boek te schrijven. Dat is de reden dat Frans Luidinga gelukkig heeft geweten dat dit boek, met die bijzondere inhoud, het levenslicht zou gaan zien. Nu, twee jaar na zijn dood, is dat eindelijk zover ..... 'Operation Demon' een regelrechte aanrader dus voor degene die het geduld heeft een Engels boek te lezen, maar voor het eerst wel met de 'zalvende' waarheid wordt geconfronteerd! Ook aan dit boek heb ik mogen meewerken.

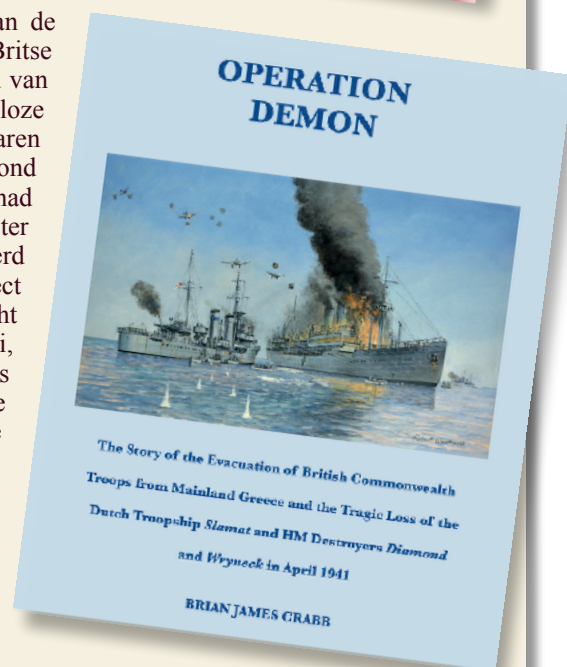
1. Rotterdamsche Lloyd REDERIJ IN OORLOGSTIJD '40-'45 door Dr. NICO GUNS

Dit boek gaat hoofdzakelijk over de 'walgeschiedenis' van de Rotterdamsche Lloyd in de Tweede Wereldoorlog. Het kan worden beschouwd als de tegenhanger van het boek dat enkele jaren geleden werd gepubliceerd over de 'vloot-geschiedenis' van de Rotterdamsche Lloyd in de oorlogsjaren 1940-1945, door het auteurstandem: 'Luidinga - Guns' in het overlijdensjaar van Frans Luidinga (2018) geschreven. Het boek wordt in twee delen uitgegeven, gezamenlijk maar liefst duizend pagina's! Deel-1 beschrijft vijf familieleden van de familie Ruys tijdens de Tweede Wereldoorlog, deels opererend vanuit Londen, deels opererend in het bezette Nederland. Aan de orde komen o.a. de mobilisatie en meidagen van 1940, het 'Oorlogsvlootdagboek' van Theo Ruys W.zn., en het conflict van Willem Ruys B.zn. met de bezetter.

In Deel-2 komt de rederij 'Rotterdamsche Lloyd' voor het voetlicht. Het functioneren van de rederij in oorlogstijd met alle dagelijkse aspecten die in de 'normale' tijd ook speelden, maar in oorlogstijd een soms onoverzichtelijke en rampzalige wending kregen. In de Tweede Wereldoorlog verloor de Rotterdamsche Lloyd meer dan 60% van haar schepen, waaronder drie van de vijf passagiersschepen. In twee bijlagen komen de ondergang en herdenkingen van het ss Slammat en ms Modjokerto specifiek aan de orde, de schrijver daarvan is bij u allen bekend.

2. OPERATION DEMON door BRIAN JAMES CRABB

Dit boek, dat in januari a.s. zal worden uitgegeven, onthult het verhaal van de evacuatie eind april 1941 van iets meer dan 51.000 troepen van het Britse Gemenebest vanuit het vasteland van Griekenland. Vanwege de grote snelheid van de Duitse invasie en sterke Luftwaffe, had de operatie tijdens een maanloze periode van duisternis uitgevoerd moeten worden. De eerste twee nachten waren redelijk succesvol, behalve één ongelukkig incident bij Návplion, dat plaatsvond tijdens de eerste nacht van 'Operatie Demon'. Om de evacuatie te bespoedigen had het ms Ulster Prince geprobeerd de haven binnen te varen. Helaas liep ze ter hoogte van de ingang van de haven aan de grond, waardoor deze werd geblokkeerd en het gebruik van torpedootjagers onmogelijk was. Het effect zou de katalysator blijken te zijn van een reeks gebeurtenissen die in de nacht van 26 april plaatsvonden en op de volgende rampdag, 27 april. Historici, waaronder Winston Churchill, legden al snel de schuld van het tragische verlies van ss Slammat, HMS Diamond en HMS Wryneck op de schouders van de Nederlandse gezagvoerder, kapitein Tjalling Luidinga, vanwege zijn late vertrek. Maar de drievoudige ramp met een verlies van ongeveer 1.000 manschappen en bemanningsleden, werd veroorzaakt door de Ulster Prince - blokkade, waardoor de noodzakelijke toegang tot de kade werd verhinderd. Als men vanaf de havenkaden troepen had kunnen inschepen, hadden zowel Slammat als Khedive Ismail op tijd troepen aan boord kunnen nemen en veel eerder zijn betrokken. Dat dit niet kon, maakte deze operatie tot een grote maritieme ramp, die tot op de dag van vandaag vrijwel onbesproken is.

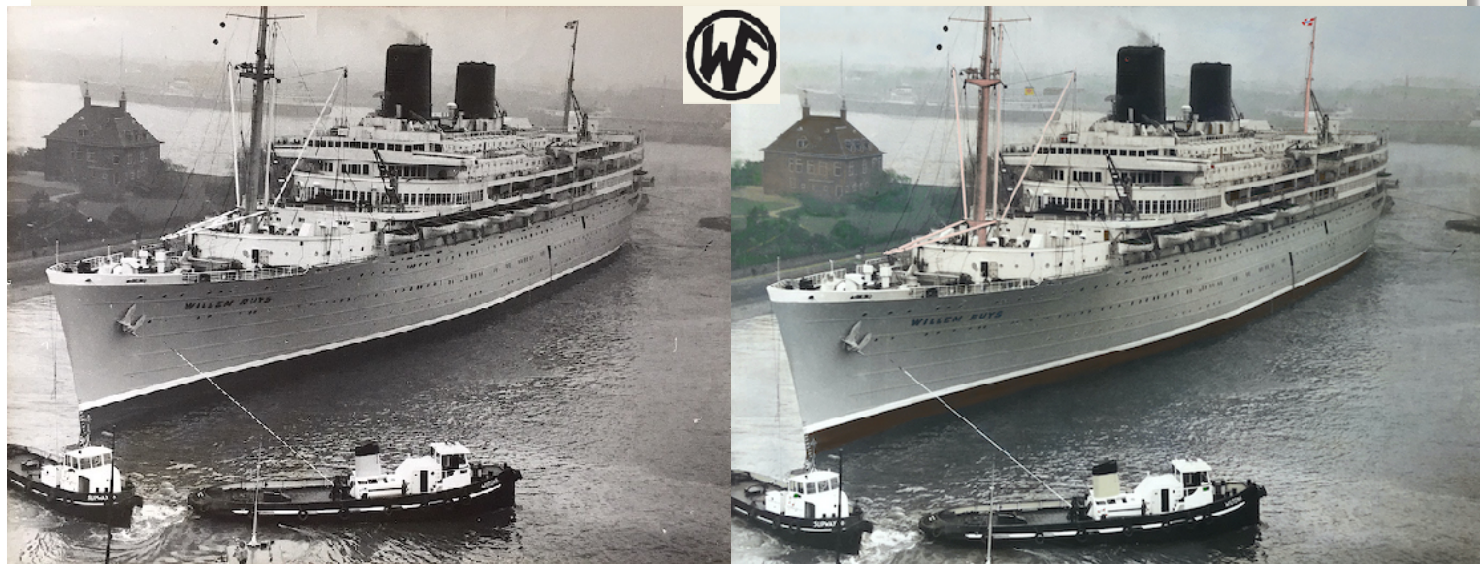
Via de LLOYD-MAIL laten wij u weten wanneer beide boeken zijn verschenen !

Op 24 november kwam Wouter Valkenburg met zijn motorfiets naar het Lloyd-Atelier te Netersel. De vader van Wouter werkte bij de Rotterdamse scheepswerf Wilton Fijenoord te Schiedam, zelf werkt hij momenteel, als Electrical-superintendent, bij Van Oord te Rotterdam.

Wouter bracht, goed opgeborgen in zijn motor-bagagebak een bijzondere en originele foto van de Willem Ruys mee. De foto is zo bijzonder omdat het een van de laatste kiekjes van onze Grand Old Lady is toen ze nog in eigendom van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd was. Hieronder ziet u twee foto's de linker, originele foto en rechts (ik kon het niet laten!) een geretoucheerde en ingekleurde versie. Ziet u hoe kleuren diepte in een foto brengen?

Het ms Willem Ruys wordt hier de Wiltonhaven bij Wilton Fijenoord binnengesleept voor een allerlaatste dokbeurt, voordat ze in handen van Flotta Lauro Lines kwam en helaas het mooie eraf ging! Dit gebeurde allemaal in januari 1965.

KORTE BERICHTEN

Donaties

Wij zijn heel blij met uw betrokkenheid en uiteraard ook met uw onmisbare financiële ondersteuning. U heeft het bouwproject, Fase-1 van het Lloyd-Atelier mede mogelijk gemaakt en ook het project: 'Lloyd-vlaggenmast' is door u, heel snel zelfs, financieel gedekt. Fase-2 van de opbouw (het atelier zelf, bestemd voor **Koninklijke** Rotterdamse Lloyd-erfgoed) is nu aan de orde. Voor de, maar liefst, vierde keer werd een donatie ontvangen van zowel Slamatochter, Anje ten Have uit Eindhoven als oud Lloyd-Werktuigkundige Rom Boersma te Den Helder. Hartelijk dank beiden voor het wederom zeer gewaardeerde support!

Als ook u de opbouw van het Lloyd-Atelier financieel wilt ondersteunen, houden we ons uiteraard meer dan aanbevolen. Als dat het geval mocht zijn, graag het bedrag (ook kleine bedragen worden zeer gewaardeerd) storten op het speciale bouwrekeningnummer: **NL 46 RABO 0341072567**, ten name van Ed van Lierde met s.v.p de toevoeging: "Bijdrage in opbouwkosten Lloyd-Atelier".

Project - Lloydmast

Het project is financieel gezien rond. Het projectgroepje (Harry van der Brugh, Arie de Waardt en Ed van Lierde) wacht, wat de uitvoering van het project betreft, op meer veiligheid en duidelijkheid rond het coronaprobleem, wordt vervolgd!

Modjokerto-sloep

Het is momenteel wachten op een antwoordtelefoontje van de burgemeester van Hellevoetsluis. Ik heb een geprek aangevraagd om haar enerzijds te kunnen voorlichten over het Modjokerto-oorlogsverhaal, haar aan te geven dat er zich in haar gemeente een oorlogsmonument bevindt en dat een vergunning voor een extra gebouw bij Historyland essentieel is omdat nu de Modjokerto-reddingsloep aldaar ligt te verpieteren. Ik hoop dat covid-19 niet als argument wordt gebruikt om zo'n gesprek maar niet te hebben. Wordt vervolgd!

Eye-Filmmuseum

We hebben onlangs het Eye-Filmmuseum te Amsterdam laten weten dat bij enkele Lloyd-films op hun website de titel niet met de inhoud strookte. Zij hebben ons daarna de correctie voorgelegd en gevraagd of het zo in orde was, ons antwoord was bevestigend. Moraal van het verhaal: Steeds meer instanties wisten toen het KRL-Museum en weten nu ook het Lloyd-Atelier te vinden ..... heel fijn, want uit de vergetelheid houden is nu precies onze doelstelling!

'DUDOK' GEÏNTERESSEERD IN LLOYD-ERFGOED

Onlangs kreeg ik een telefoontje van de Senior-ontwikkelaar van de 'DUDOK groep', de eigenaar van het voormalige Lloydgebouw aan de Lloydkade. Daarbij bleek al snel dat men geïnteresseerd is in het verleden van de Rotterdamsche Lloyd, waaronder specifiek ook het verleden van het gebouw.

DUDOK

De Dudok Groep ontwikkelt en belegt in vastgoed en richt zich daarbij voornamelijk op de omgeving van Rotterdam, Drechtsteden en Moerdijk. Dudok hanteert vier focusgebieden, namelijk: Logistiek Vastgoed, Projectontwikkeling, Commercieel Vastgoed en **Monumentaal Vastgoed**. Dudok richt zich op objecten met een krachtige uitstraling op strategisch kansrijke locaties. Dat onder die noemer het Lloydgebouw interesse kreeg en op 31 maart 2017 is aangekocht ligt dan, wat ons betreft, voor de hand.

Zoals u weet, heb ik in het verleden diverse pogingen ondernomen Lloyd-erfgoed binnen het gebouw te brengen. Dat dit moeilijker zou gaan dan Lloyd-erfgoed naar Batavia en Medan brengen, had niemand kunnen bevroeden, maar daar komt wellicht verandering in. Je zou kunnen stellen; we gaan weer een poging wagen om het nu nog steeds aanwezige Lloyd-erfgoed aan de Lloydstraat op een verantwoorde wijze aan te vullen, waardoor het Rijksmonument in haar 'binneste' ook een Lloydhart krijgt dat herinnert aan tijden waarin Nederlands zeemanschap en koopmanschap nog het grote verschil maakten.

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip,
het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

